

Siseveetransport sihtkontrolli kokkuvõte

11.03.2017 jõustusid Meretööseaduses muudatused seose töö- ja puhkeaja ning tervisekontrolli erisustega siseveetranspordivahendil töötamise korral.

Nimetatud muudatustest informeeris Tööinspeksioon ka teadaolevaid siseveetranspordiga tegelevaid ettevõtteid. Muudatuste jõustumine oli ka ajendiks sihtkontrolli teostamiseks siseveetranspordis.

Tööinspeksioon on küll varem pisteliselt kontrollinud siseveetransporti teostavaid laevu, kuid sihtkontrolli nimetatud sektoris läbi viidud ei ole.

Siseveetranspordi sihtkontroll viidi läbi 2022. aasta navigatsiooniperioodil. Lisaks Meretööseadusest tulenevate nõuete täitmisele pöörati sihtkontrolli käigus tähelepanu ka Töötervishoiu ja tööohutuse seadusest tulenevate nõuetele.

Sihtkontrolli käigus kontrolliti kuut reisilaeva, millest neli navigeerisid Emajões, Peipsi järvel ning Lämmijärvel ja kaks laeva Pärnu jõel.

Kuna kontrolliga hõlmatud laevad ja reederid selgusid alles sihtkontrolli käigus, siis eelnevat märgukirja sihtkontrolli toimumisest ei edastatud.

Kontrollimise käigus küsitleti nii töötajaid kui tööandjaid töötingimuste osas, kontrolliti laevadel ja laevapere liikmete suhtes töötervishoiu- ja tööohutusnõuete täitmist (sealhulgas vajaliku dokumentatsiooni olemasolu), kontrolliti meretöölepinguid ja laevapere liikmete töö- ja puhkeaja arvestusi.

Sihtkontrolli käigus tuvastati 53 rikkumist, mis protokolliti. Sealhulgas ei olnud ühtegi laeva, kus rikkumisi ei tuvastatud. Enamus rikkumisi kõrvaldati viie tööpäeva jooksul ja vaid neli ettekirjutust oli vaja vormistada.

Sihtkontrolliga hõlmatud teemad:

- meretöölepingute olemasolu ja nende vastavus nõuetele;
- töökeskkonna riskianalüüs ja vastavus tegelikkusele;
- ohutusjuhendite olemasolu;
- vajalike isikukaitsevahendite olemasolu ja väljastamise üle arvestuse pidamine;
- töötajate tervisekontrolli läbimine;
- esmaabivahendite olemasolu ja vajalik märgistus;
- töötajate töötervishoiu- ja tööohutusala juhendamine;
- töö- ja puhkeaja arvestuse pidamine.

Meretöölepingud

Ühes kontrollitud ettevõttes ei olnud laevapere liikmetega sõlmitud meretöölepingu ja kolmes ettevõttes ei olnud laevapere liikmeid teavitatud osades Meretööseaduse paragrahvis 9 välja toodud töötingimustest.

Näiteks puudus meretöölepingus

- laevapere liikmete sünnikoht;
- laev, kus tööle asutakse;
- laeva registrinumber.

Töökeskkonna riskianalüüs

Kolmes kontrollitud ettevõttes puudus kirjalik töökeskkonna riskianalüüs või oli riskianalüüs küll ettevõtte kohta koostatud, kuid ei olnud hinnatud riske laeval.

Ohutusjuhendid

Kolmes kontrollitud ettevõttes puudus kirjalik ohutusjuhend laevatööde kohta ja ühes ettevõttes puudus ohutusjuhend osade laevatööde kohta (näiteks haalamisoperatsioonid).

Isikukaitsevahendid

Kõigis kontrollitud laevades olid töötajatele vajalikud isikukaitsevahendid väljastatu, kuid neljas laevas ei peetud töötajale väljastatud isikukaitsevahendite üle arvestust.

Tervisekontroll

Neljas laevas oli laevapere liikme tervisekontrolli läbimisest möödunud üle ühe aasta. Reederid ei olnud teadlikud asjaolust, et erinevalt Töötervishoiu ja tööohutuse seaduses sätestatud või Meretöö seaduses üldiselt sätestatust, tuleb siseveetranspordivahendil töötaval töötajal ja laevapere liikmel läbida tervisekontrolli vähemalt kord aastas.

Esmaabivahendid ja märgistus

Kolmel korral tuvastati, et laeval olev meditsiinivarustus ei vasta C-kategooriasse kuuluva laeva nõuetele. Viiel laeval tuvastati, et esmaabivahendite juures puudub vastav märgistus või/ja tööandja ei ole esmaabi andmiseks nähtavale kohale paigutanud esmaabi andmise juhiseid, hädaabinumbrit 112 ning esmaabiandja nime ja telefoninumbrit.

Töötajate töötervishoiu- ja tööohutusalane juhendamine

Kontrolli käigus selgus, et töötajate tööohutusalane juhendamine on küll kõigis laevades läbi viidud, kuid kahel korral tuvastati, et töötajate töötervishoiu- ja tööohutusalane juhendamine ei ole kirjalikult registreeritud ning ühel korral tuvastati, et ei ole kirjalikult registreeritud osasid vajalikke juhendamisi.

Töö- ja puhkeaja arvestus

Ühel laeval selgus, et laevapere liikmete kohta ei peeta töö- ja puhkeaja arvestust ja ühel laeval tuvastati, et töö- ja puhkeaja arvestust ei peeta vastavalt kehtestatud vormi nõuetele.

Kokkuvõttes võib öelda, et arvestades kontrollitud laevade arvu on rikkumiste arv väga suur – keskmiselt 9 rikkumist laeva kohta. Valdav osa rikkumistest kõrvaldati viie tööpäeva jooksul menetlustoimingu protokolliga kätte saamisest.

Kuna navigatsiooniperiood on Eesti tingimustes väga lühike ja navigatsiooni mõjutab paljuski ilm, siis sellise nn „ajutise töö“ puhul ei pöörata kahjuks tähelepanu seadusest tulenevate nõuetele. Samuti puudus osadel reederitel (kes laevandusega alles tegelema hakanud või tegelenud alles lühikest aega) teadmine Meretööseadusest tulenevatest erinevustest laevapere liikmete suhtes.

[Sihtkontrolli tulemustest lähtuvalt soovitame tähelepanelikumalt tutvuda laevapere liikmeid puudutavate seadustest tulenevate nõuetega ja eraldi tooksime välja just avastatud rikkumiste pinnalt järgmised soovitused:](#)

- riskide hindamisel tuleb arvestada ka laevapere liikme töötamist laeval;

- kontrollida üle, kas kõik asjakohased ja vajalikud ohutusjuhendid on koostatud. Ohutusjuhendeid tuleb koostada nii tehtavate tööde või kasutatavate seadmete kohta;
- Töötajate juhendamine on vaja registreerida;
- Isikukaitsevahendite väljastamisel töötajatele tuleb pidada arvestust nende väljastamise üle;
- Tervisekontrolli korraldamisel tuleb järgida, et siseveetranspordivahendil töötaval töötajal ja laevapere liikmel tuleb läbida tervisekontrolli vähemalt kord aastas;
- Esmaabivahendite asukoht peab olema nõuetekohaselt märgistatud;
- Laeva meditsiinivaruustus peab olema vastavuses laeva kategooriaga;
- Laevapere liikme töötamise kohta on vaja pidada töö- ja puhkeaja arvestust ning see peab olema vormikohane.

Tööinspeksioon peab ka edaspidi vajalikuks viia läbi kontrolle siseveetransporti teostavatel alustel.

Kokkuvõtte koostas:
Vanemtööinspektor
Veigo Tumaševski
12.12.2022